Οἱ σπουδαστές: Ἔτσι μελετοῦν, ἔτσι ψυχαγωγοῦνται, ἔτσι τρῶνε

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ '72

Οἱ φοιτητικές ἑστίες: Πολιτεῖες νέων ἀνθρώπων

ΤΟΥ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΥ ΜΑΣ ΛΕΥΤΕΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Αὔγουστος.
Τοῦ ἀπεσταλμένου μας

ΜΕ ΒΑΡΕΙΑ καρδιά, γιά νἆμαι εἰλικρινής, πήγαινα νά συναντήσω τόν διευθυντή τῶν Φοιτητικῶν Ἑστιῶν στρατηγό Παπαγιαννάκη. Κάτι δέν μοῦ πήγαινε καλά στόν συνδυασμό «στρατηγός — φοιτητές»: Ἀπό τή μιά ὁ στρατιωτικός μέ τήν αὐστηρά πειθαρχημένη ζωή τῶν σαράντα χρόνων κι' ἀπό τήν ἄλλη τ' ἀγόρια καί τά κορίτσια —ἰδίως τά κορίτσια — τῶν εἴκοσι ἐτῶν, μέ τήν τρυφερότητα, τό ρομαντισμό καί τά ὄνειρα αὐτῆς τῆς μοναδικῆς ἡλικίας. Δέν ξέρω τί σκεφτόταν ὁ Γουσίδης, πού μέ συνόδευε, ἀλλά ἐγώ σκεφτόμουνα συνεχῶς ἕνα τριαντάφυλλο, κρατημένο ἀπό μιά τανάλια.

● ΕΠΕΣΑ ἔξω. Μ' ἔκανε νά πέσω ἔξω ὁ ἴδιος ὁ στρατηγός. Ἕνας ζεστός ἄνθρωπος, γλυκομίλητος, πού μιλοῦσε γιά τά παιδιά καί τά μάτια του λάμπανε. Ἕνας ἤρεμος ἄντρας, λιγότερο ἀπό ἑξῆντα χρόνων, μέτριος στό ἀνάστημα, εὐκίνητος, καλωσυνάτος. Ἡ συζήτηση, ἄρχισε τυπικά. Κρύα :

— Πόσα παιδιά φιλοξενεῖτε ἐδῶ;
— Οἱ οἰκότροφοι, εἶναι 850. Κορίτσια κι' ἀγόρια. Ὑπάρχουν, ὅμως καί οἱ ἐξωτερικοί. Γύρω στά 1.200 ἄτομα, πού τρῶνε, μόνον, ἐδῶ. Σύνολο σιτιζομένων 2.000 - 2.050.
— Τί πληρώνει ἕνας φοιτητής, γιά νά μένη ἐδῶ καί νά τρώη;
— Πληρώνει 1.400 δραχμές. Κι' ἔχει, ἐκτός ἀπό τό φαΐ καί τόν ὕπνο, βιβλιοθῆκες, αἴθουσες παιχνιδιῶν, κινηματογράφο, χώρους γιά ν' ἀκούη μουσική.
— Γιά νά ἔρθη ἐδῶ ἕνα παιδί, πρέπει νἄχη πατέρα δημόσιο ὑπάλληλο;
—"Οχι, ποιός σᾶς εἶπε τέτοιο πρᾶγμα;
—Ὁ πρύτανις μοῦ τόπε. Κι' ἔχω καί τήν πληροφορία, πώς τά χαρτιά τοῦ φοιτητή, προτοῦ φτάσουν ἐδῶ, περνᾶνε ἀπό τήν Ἀσφάλεια.
— Οὔτε τό ἕνα συμβαίνει, οὔτε τό ἄλλο. Στούς ὀχτώ μῆνες πού διευθύνω ἐγώ τίς Φοιτητικές Ἑστίες, οὔτε εἶδα, οὔτε ἄκουσα, οὔτε ξέρω τέτοιο πρᾶγμα.

«ΕΞΑΙΡΕΤΑ ΠΑΙΔΙΑ»

● ΜΠΑΙΝΕΙ ἕνας κλητήρας, πού θυμίζει πρώην χωροφύλακα. Ἀφήνει κάτι χαρτιά. Φεύγει.

— Πῶς συμπεριφέρονται ἐδῶ τά παιδιά;
—"Εχω διαπιστώσει, μέ τά ἴδια μου τά μάτια, πώς τά παιδιά πού φιλοξενοῦνται ἐδῶ, εἶναι ἐξαίρετα. Αὐτά πού λέγονται γιά τή νεολαία, πώς κάνει τοῦτο κι' ἐκεῖνο, εἶναι κακίες καί ἀνοησίες. Τά παιδιά, ὅλα τά παιδιά, εἶναι καλά. Ἀπό πλευρᾶς ἤθους, στέκονται πολύ καλά. Ψηλότερα ἀπό ὅλους ἐμᾶς. Κι' ἄν ὑστεροῦν σέ μόρφωση, σέ σχέση μέ τό Ἀμερικανόπουλα, δέν φταῖνε τά παιδιά. Τό σύστημά μας φταίει, ἐμεῖς φταῖμε, ὅλα φταῖνε, ἐκτός ἀπό τά παιδιά.
— Τά παιδιά πού ζοῦν ἐδῶ εἶναι πειθαρχημένα;
—Ἐδῶ δέν εἶναι στρατός γιά νά μιλᾶμε γιά πειθαρχία. Ἄλλο πειθαρχία, κι' ἄλλο ὑπακοή. Λοιπόν, ὅλα τά παιδιά, εἶναι ὑπάκουα.
—Ὑπάρχουν καί κρούσματα ἀνυπακοῆς;
— Πταίσματα. Διαβάζει κάποιο παιδί κι' ἕνα ἄλλο κάνει φασαρία. Ἤ μιά φοιτήτρια, μιλᾶει ἔντονα σέ μιά ὑπάλληλο. Ἤ ἑνός φοιτητῆ, πετάει μιά πορτοκαλοφλοῦδα ἀπό τό παράθυρο. Πταίσματα.
— Ποιοί ἐλέγχουν καί παρακολουθοῦν τή ζωή τῶν παιδιῶν;
— Σέ κάθε Ἑστία, ὑπαρχουν τέσσερις ἐπόπτες, πού ἐργάζονται μέ βάρδιες καί παρακολουθοῦν τά παιδιά ὁλόκληρο τά εἰκοσιτετράωρο.
— Τί εἴδους παρακολούθηση εἶναι αὐτή;
—Ὁ ἐπόπτης, παρακολουθεῖ τόν τρόπο ζωῆς τοῦ φοιτητοῦ ἤ τῆς φοιτήτριας. Ἐδῶ, ὑπάρχει ἕνας Κανονισμός, πού πρέπει νά τηρῆται. Παρακολουθεῖ, λοιπόν, ἄν τηρεῖται αὐτός ὁ Κανονισμός. Ὕστερα, κυττάζει νά δῆ, μήπως ἔρχεται καί τρώει κάποιος ξένος, πού δέν εἶναι φοιτητής. Παρακολουθεῖ τίς πνευματικές δραστηριότητες τῶν φοιτητῶν.
— Αὐτό, δέν τό καταλαβαίνω.
— Τά παιδιά, ἀποφασίζουν νά ὀργανώσουν μιά πνευματική ἐκδήλωση. Τήν ξεκινᾶνε. Ἀλλά, στήν πορεία πρός τήν πραγματοποίησή της, δημιουργοῦνται διάφορα ὀργανωτικά προβλήματα. Αὐτά τά προβλήματα, γιά νά μή χάνουν χρόνο τά παιδιά, τά λύνουν οἱ ἐπόπτες.
— Τότε, οἱ ἐπόπτες πρέπει νά εἶναι πρόσωπα μέ κάποια κατάρτιση.
— Βεβαίως, ὅλοι οἱ ἐπόπτες εἶναι πτυχιοῦχοι ἀνωτάτων σχολῶν.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

— Κάτι ἄλλο τώρα: Τί ὥρα πρέπει νά κοιμοῦνται θό βράδυ οἱ φοιτητές καί οἱ φοιτήτριες;
— Στίς 11 ὅλες τίς μέρες, ἐκτός ἀπό τό Σαββατοκύριακο. Τό Σαββατοκύριακο, κοιμοῦνται στή 1. Σέ εἰδικές περιπτώσεις, ὁ φοιτητής ἤ ἡ φοιτήτρια, μπορεῖ νά πάρη ἄδεια καί ν' ἀργήση — νά ἔρθη μετά τίς 11. Ἡ πόρτα πάντως, κλείνει στίς 11. Κι' ἀνοίγει σ' αὐτόν πού πῆρε ἄδεια.
— Κι' ἄν ἕνας φοιτητής ἀργήση;
— Νά τοῦ κόψουμε τό κεφάλι; Πῆγε μιά βόλτα μέ τό κορίτσι του, ξεχάστηκε, ἄργησε. Πῆγε σέ κάποιο σινεμά. Βρέθηκε σ' ἕνα σπίτι, σέ μιά συγκέντρωση. Νέος εἶναι. Ἄν προφτάση νά τηλεφωνήση, παίρνει προφορική ἄδεια. Ἄν δέν προφτάση, χτυπᾶει τήν πόρτα καί τοῦ ἀνοίγουμε. Τήν ἄλλη μέρα, θά μᾶς ἐξηγήση γιατί ἄργησε. Καί σέ περίπτωση ἀμφιβολιῶν, θά γίνη μιά διακριτική ἐπαλήθευση τῶν ὅσων μᾶς εἶπε...

● ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ μου πέφτει στή διακόσμηση τοῦ γραφείου. Ρωτάω :

— Αὐτή ἡ διακόσμηση εἶναι καθορισμένη;
— Βεβαίως. Σέ κάθε γραφεῖο, πρέπει, πρῶτα ἀπ' ὅλα, νά ὑπάρχη τό ἔμβλημα τῆς Ἐπαναστάσεως.
— Δέν βλέπω, ὅμως, εἰκόνα τοῦ Βασιλέως Παύλου. Καί οἱ φοιτητικές Ἑστίες εἶναι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος «Βασιλεύς Παῦλος».
—Ἔχετε δίκιο. Ἔχουμε, πράγματι, μιά μεγάλη φωτογραφία τοῦ Βασιλέως Παύλου. Χάλασε, ὅμως, ἡ κορνίζα. Καί τήν ἔχουμε στείλει στόν κορνιζά γιά νά τήν φτιάξη.
— Πότε ἱδρύθηκαν οἱ Φοιτητικές Ἑστίες;
— Τό 1962, Νοέμβριο τοῦ 1962.
— Πόσες τέτοιες Ἑστίες ὑπάρχουν;
— Τρεῖς εἶναι, μ' αὐτήν πού γίνεται τώρα καί θά λειτουργήση ἀπό τόν Ἰανουάριο τοῦ 1973. Δύο γιά κορίτσια καί μία γιά ἀγόρια. Θά γίνη στό μέλλον καί μιά τέταρτη, μέ 600 δωμάτια, κοντά στό Κουταντζόγλειο, ἀλλ' ἀκόμα τό θέμα βρίσκεται στό στάδιο τῶν συζητήσεων.
—Ἐσεῖς εἴσαστε διευθυντής τῶν Ἑστιῶν;
— Μάλιστα. Πάνω ἀπό μένα, εἶναι ἡ Ἐφορία τῶν Ἑστιῶν. Εἶναι μιά πενταμελής ἐπιτροπή, πού τήν ἀποτελοῦν καθηγηταί τοῦ Πανεπιστημίου καί ἄλλα διακεκριμένα πρόσωπα.
— Τά παιδιά πού δέν εἶναι οἰκότροφοι, τί πληρώνουν ἐδῶ γιά φαγητό;
— Εἰκοσιέξη δραχμές τήν ἡμέρα.
— Αὐτοί οἱ φοιτητές, εἴπαμε, εἶναι 1.200.
— Ναί. Καί εἶναι γραμμένοι στή δύναμή μας. Πολλοί, ὅμως, ἀπ' αὐτούς, δέν ἔρχονται νά φάνε κάποια μέρα. Περισσεύουν, λοιπόν, 20 - 30 μερίδες. Αὐτές τίς μερίδες τίς διαθέτουμε σέ φοιτητές, πού δέν ἀνήκουν στή δύναμη τῶν σιτιζομένων. Εἰδοποιοῦμε τό θυρωρεῖο, ὁ φοιτητής πληρώνει 26 δραχμές κι' ἔρχεται καί τρώει.

ΓΙΑΤΙ ΟΧΙ ΔΩΡΕΑΝ ;

● ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ : Ἀφοῦ αὐτές οἱ μερίδες περισσεύουν καί εἶναι πληρωμένες, γιατί νά μή διατίθενται δωρεάν, σέ ἄπορους φοιτητές; Τό σκέφτομαι, ἀλλά δέν τό λέω. Δέν τό λέω, γιατί εἴμαστε κι' ὅλας στό ἑστιατόριο καί φτάνουν καινούργιες ἐρωτήσεις στά χείλη μου:
— Γιατί ἀπαγορεύεται τό κάπνισμα στό ἑστιατόριο;
— Γιατί ἐδῶ, τρῶνε 2.000 φοιτητές καί φοιτήτριες, σέ τέσσερις δόσεις. Ἄν, ἀπό τήν πρώτη πεντακοσαριά καπνίζουν οἱ 50, ἡ αἴθουσα θά φλομώση ἀπό τόν καπνό, κι' αὐτοί πού θἄρθουν νά φάνε στή δεύτερη πεντακοσαριά, θά αἰσθάνωνται ἄσχημα. Πέραν αὐτοῦ, ἄμα καπνίσης μετά τό φαγητό, δέν φεύγεις ἀπό τό τραπέζι. Κι' ὁ ἄλλος, περιμένει νά ἀδειάση θέση γιά νά φάη...
— Σωστά. Ἀλλά φαῖ χωρίς τσιγάρο...
— Τό μπάρ, εἶναι δίπλα. Μποροῦν νά πάνε νά καπνίσουν ἐκεῖ ὅσοι θέλουνε...

● ΚΥΤΤΑΖΩ τό τοιχοκολλημένο πρόγραμμα τοῦ σημερινοῦ γεύματος: Ἀρνί - κολοχυθάκια, τυρός, φρούτο. Ὁ Γουσίδης δοκιμάζει ἕνα κομμάτι κρέας. Τό βρίσκει νόστιμο.
—Ἐσεῖς, στρατηγέ, τρῶτε ἐδῶ;
—"Οχι.
— Τό προσωπικό;
— Οὔτε. Ὅσοι θέλουν νά φάνε, τό δηλώνουν καί πληρώνουν 30 δραχμές — γιά ρόφημα, φαγητό καί δεῖπνο.
— Τά παιδιά, μποροῦν νά πιοῦν μπύρα ἤ κρασί μέ τό φαγητό ;
— Δέν περιλαμβάνεται στό συσσίτιο. Μονάχα στίς γιορτές. Ἄν θέλη, ὅμως, κάποιος, μπορεῖ νά ἀγοράση ἕνα μπουκάλι μπύρα ἀπό τό μπάρ, γιά νά τήν πιῆ μέ τό φαγητό του.
— Οἱ φοιτητές, ἀπ' ὅ,τι βλέπω, παίρνουν ἕνα πιάτο, περνοῦν ἀπό τό μάγερα κι' ἐκεῖνος τούς σερβίρει. Τό φαΐ πού τρῶνε, ὅμως, εἶναι τῆς ἐγκρίσεώς τους;
— Ναί. Κάθε ἑβδομάδα βγαίνει τό πρόγραμμα τοῦ συσσιτίου. Τό πρόγραμμα γίνεται ἀπό μιά ἐπιτροπή, στήν ὁποία μετέχουν, ὁ γιατρός, ὁ διαχειριστής καί 2 - 3 φοιτηταί. Κι' ἐδῶ πού βλέπετε, ἔχουμε ἕνα κιβώτιο παραπόνων. Τά παιδιά γράφουν τίς ἀπόψεις τους καί πολλές φορές, μᾶς ἔχουν βοηθήσει νά διορθώσουμε μερικά στραβά...

● ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ στήν αἴθουσα διαλέξεων. Τή βρίσκω μικρή, ἀλλά ὁ κ. Παπαγιαννάκης μοῦ λέει πώς ἔχει 600 θέσεις. Γκρινιάζω γιά τήν ἔλλειψη φοιτητικῶν θιάσων.
—Ὑπῆρχαν, πράγματι, φοιτητικοί θίασοι. Ἀλλά τά παιδιά, τά ἀπορροφοῦσε τό θέατρο καί ξεχνάγανε τήν κύρια ἀποστολή τους, πού εἶναι ἡ μελέτη πάνω στήν ἐπιστήμη τους.

● ΔΕΝ ΒΡΙΣΚΩ ἐπαρκῆ τή δικαιολογία, ἀλλά ὁ στρατηγός μέ παρασύρει :

—Ἐκεῖ εἶναι τό βασιλικό θεωρεῖο.
— Πού, βέβαια, μένει πέντε χρόνια κενό... Ὅταν ἔρχεται ὁ πρωθυπουργός πού εἶναι καί Ἀντιβασιλεύς, ἐκεῖ κάθεται;
—"Οχι, δέν νομίζω.
—Ἔχει ἔρθει πολλές φορές, ἀλλά κάθεται μαζί μέ τόν κόσμο, συμπληρώνει ἡ γενική ἐπόπτρια, πού μᾶς συνοδεύει σ' αὐτή τήν περιήγηση.

● ΚΑΤΕΒΑΙΝΟΥΜΕ στό μπάρ. Δέν βλέπω φοιτητές. Βλέπω κάτι περίεργες φάτσες. Ὁ στρατηγός μέ προλαβαίνει:

— Τώρα τό καλοκαίρι, οἱ Φοιτητικές Ἑστίες εἶναι νεκρές. Τά παιδιά, φεύγουν γιά τά σπίτια τους. Ἔχουν μείνει μονοχά 80.
— Κι' αὐτοί πού πίνουν μπύρα στό μπάρ, τί εἶναι;
— Φιλοξενούμενοί μας. Ἐκπαιδευτικοί, ἀπό τή Θράκη.

● ΑΓΟΡΑΖΩ τσιγάρα, ἀνάβω, καί ἀκολουθῶ τόν κ. Παπαγιαννάκη, πού μέ ὁδηγεῖ στή Βιβλιοθήκη. Μικρή αἴθουσα, λίγα βιβλία. Μιά ἡλικιωμένη κυρία στήν ὑποδοχή.

— Πόσους τόμους βιβλία ἔχει ἡ βιβλιοθήκη σας;
— Γύρω στούς 3.000 τόμους.
— Μόνο ἐπιστημονικά βιβλία;
— Καί ἐπιστημονικά καί φιλολογικά — πάσης φύσεως.
—Ἐκτός, βέβαια, ἀπό τά ἀπαγορευμένα... Δέν βλέπω, πάντως, ἀρκετά βιβλία...
— Δέν ἔχουμε πολλά πράγματα. Ἀρκετά, ὅμως, βρίσκονται ἀκόμα στήν ἀποθήκη.

ΑΠΩΝ Ο ΣΕΦΕΡΗΣ

● ΠΕΡΙΕΡΓΑΖΟΜΑΙ τά βιβλία σέ κάποιο ράφι.

— Βλέπω ἀρκετά βιβλία ξένων. Ρομαίν Ρολλάν, Τολστόϊ, Ὄσκαρ Οὐάϊλντ...
—"Ἐχουμε καί Γκαρωντύ!
— Πολύ ὡραῖα. Ἀπό ἑλληνική λογοτεχνία, δέν βλέπω καί πολλά πράγματα... Σουρρῆς, Σούτσος, Βιζυηνός.
—"Ἐχω συγκροτήσει ἐπιτροπή ἀπό φοιτητάς, πού θά μοῦ προτείνουν τί βιβλία θέλουν νά προμηθευθοῦμε...
— Δέν βλέπω νά ὑπάρχη Σεφέρης... Οὔτε Ἐλύτης, οὔτε Ρίτσος, οὔτε Καβάφης. Μεγάλη φτώχεια...

● ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ. Τό βλέμμα τῆς ἡλικιωμένης κυρίας τῆς βιβλιοθήκης μᾶς ἀκολουθεῖ.

— Πῶς πᾶτε ἀπό προσωπικό;
—"Ἐχουμε τεράστια ἔλλειψη προσωπικοῦ.
— Δέν ἔχετε λεφτά;
— Καί λεφτά δέν ἔχουμε, καί δύσκολο εἶναι νά βροῦμε τά κατάλληλα πρόσωπα.
— Σκεφθῆτε νά μᾶς συνόδευε τώρα ἕνα δροσερό κορίτσι, μιά κούκλα. Πόσο ὄμορφη θά ἦταν ἡ περιήγηση, πόσο ὡραία ἡ ζωή μας...

● Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ γελάει. Καί μέ μπάζει στήν αἴθουσα τῶν παιχνιδιῶν. Μπιλλιάρδα καί τραπέζια τοῦ πίγκ - πόγκ.

— Παίζετε μπιλλιάρδο, στρατηγέ;
— Καμμιά φορά, παίζω.
— Τί «σερί» ἔχετε;
— Μικροπράγματα.
— Νά ρίξω καμμιά στεκιά;
—Ἐλεύθερα.

ΤΟ ΟΞΥΓΟΝΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

● ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ καί πάλι. Ἀνεβαίνουμε. Ἀνοίγουμε τό δωμάτιο μιᾶς φοιτήτριας. Ἕνα δωμάτιο σά φωλιά — τό πολύ τρία ἐπί τρία. Γραφεῖο, κρεβάτι, ντουλάπι, μπαλκονάκι, μπιντές. Πάνω ἀπό τό κρεβάτι μιά Παναγίτσα.

— Τά παιδιά θρησκεύονται... Εἶναι πολύ καλά παιδιά — ἀγόρια καί κορίτσια. Τί τά θέλετε, κ. Παπαδόπουλε, τήν ἑλληνική νεολαία δέν τήν βρίσκεις πουθενά...
— Τά ἀγαπᾶτε, βλέπω, στρατηγέ, τά παιδιά...
— Μά ὑπάρχει τίποτα ὡραιότερο ἀπό τούς νέους; Ὅλη τήν ἡμέρα εἶμαι ἐδῶ. Ἀναπνέω τό ὀξυγόνο τους. Καί τό ἀπόγευμα, μολονότι δέν ἔχω ὑποχρέωση, ἔρχομαι καί κάθομαι μέ τίς ὧρες...
—Ἐργένης εἴσαστε;
— Παντρεμένος καί πατέρας καί παππούς...
— Πῶς περνάει ἐδῶ ἡ μέρα σας;
— Τό πρωΐ, ὡς τίς 10, δέχομαι τούς ἐπόπτες καί τούς ὑποδιευθυντάς καί συζητᾶμε τά προβλήματα τῆς ἡμέρας. Μετά, 10—12, συνεργάζομαι μέ τούς ἐπιτελεῖς — τόν διαχειριστή καί διάφορους ἄλλους ὑπαλλήλους. Κατόπιν, 12—2, βλέπω τούς φοιτητάς. Μοῦ λένε τί σκέπτονται, ζητᾶνε διάφορα πράγματα, κάνουν παρατηρήσεις. Στή συνέχεια, πάω στήν τραπεζαρία. Καί τό ἀπόγευμα ἔρχομαι καί τελειώνω διάφορες ἄλλες δουλειές, πού δέν πρόλαβα νά τίς τελειώσω τό πρωΐ.
—Ἐλεύθερες, δημάσιες συζητήσεις, κάνετε μέ τούς φοιτητές;
— Βεβαίως. Πολύ συχνά.
—Ἔρχονται πολλά παιδιά;
— Δυστυχῶς, λίγα. Ἄλλοτε τριάντα, ἄλλοτε μόνο δέκα.
— Καί τί κουβεντιάζετε;
— Διάφορα θέματα. Συχνά, δέν βρίσκουμε ἄκρη. Σ' αὐτή τήν περίπτωση, συγκροτεῖται μιά ἐπιτροπή ἀπό φοιτητάς, ἐπεξεργάζεται τό θέμα καί καταλήγει σέ ἕνα πόρισμα. Ἀλλά καί ἄν ἡ ἐπιτροπή δέν βρῆ ἄκρη, ἀνακοινώνουμε αὐτό τό θέμα σέ μιά διάλεξη καί ἀκολουθεῖ συζήτηση.

ΔΥΟ ΑΠΟΒΟΛΕΣ

● ΠΕΡΠΑΤΑΜΕ. Περπατᾶμε πάνω - κάτω καί περπατώντας τά λέμε.
— Πόσα δωμάτια ἔχουν οἱ Ἑστίες;
— 840 δωμάτια. Τά κορίτσια καί τ' ἀγόρια, μένουν σέ διαφορετικά κτίρια.
—Ἔχετε διώξει ποτέ κανένα παιδί;
—Ὁ Κανονισμός, προβλέπει τριῶν εἰδῶν ποινές. Τήν παρατήρηση, τήν ἐπίπληξη καί τήν ἀποβολή. Οἱ ἀποβολές εἶναι σπάνιες.
— Δέν ὑπῆρξε καμμιά περίπτωση ἀποβολῆς;
— Μόνο δύο. Ἡ πρώτη : ὅταν πρωτοῆρθα, ἦταν κάποιος φοιτητής, πού ἀποπατοῦσε στό μπουκάλι πού ἔπινε νερό. Τοῦ ἔγινε παρατήρηση. Δέν συμμορφώθηκε. Καί τόν διώξαμε.
—Ἄλλη περίπτωση;
— Κάποιος ἄλλος, κυκλοφοροῦσε ἡμίγυμνος. Τόκανε ἐκ συστήματος καί δέν ἄκουγε κανέναν. Ἔφυγε κι' αὐτός.
— Φοιτήτρια;
— Μόνο μία, πέρασε ἀπό Πειθαρχικό, ἀλλά τελικά τήν κρατήσαμε.
— Τί παράπτωμα ἔκανε;
— Μάζευε κι' ἄλλες φοιτήτριες στό δωμάτιό της, ἀργά τή νύχτα καί τό ρίχνανε στό κούς - κούς.
—Ἀπ' ὅ,τι βλέπω, οἱ φοιτητές μποροῦν νά ἔχουν μεγάλα μαλλιά...
— Γιατί ὄχι; Ἀρκεῖ νά μή τό παρακάνουν.

● ΤΩΡΑ, βρισκόμαστε στό ἰσόγειο, στήν αἴθουσα ὅπου οἱ νέοι μαθαίνουν ξένες γλῶσσες, μέ σύγχρονα ὀπτικοακουστικά μέσα. Δίπλα, τό κουρεῖο. Καί παραπέρα, τό φωτογραφικό στούντιο. Πλάϊ στά σκαλιά, ἕνας φοιτητής, ὄρθιος διαβάζει ἐφημερίδα.

— Γιά νά διαβάση κανείς ἐφημερίδα πρέπει νά πάρη ἄδεια;
—"Οχι. Γιά ποιό λόγο;
— Μπορεῖ νά διαβάση ὁποια ἐφημερίδα θέλει;
—Ὁποια ἐφημερίδα θέλει.

● ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ σταθμός. Ἀνεβαίνουμε καί πάλι. Μπαίνουμε στό στούντιο, ἀπ' ὅπου μεταδίδεται ἡ μουσική σέ ὅλους τούς χώρους τῆς Ἑστίας. Κυττάζω τούς δίσκους. Καμμιά πενηνταριά δίσκοι κλασικῆς μουσικῆς. Πολύ περισσότεροι, οἱ δίσκοι μέ τραγούδια. Ξαρχάκος, Μαρκόπουλος, Λοΐζος καί Χατζιδάκις — ὅλος ὁ Χατζιδάκις. Βάζουμε ἕνα δίσκο στό πικάπ. Εὐχαριστῶ τόν στρατηγό. Φεύγω.

● ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ τοῦ δίσκου τρυπώνει σ' ὅλες τίς αἴθουσες, κατεβαίνει μαζί μου ἀπό τά σκαλιά, ἀκούγεται κι' ὅταν δρασκελάω τήν ἐξώπορτα :

Ἄμα λευτερωθῆ ἡ Κρήτη
ἄμα λευτερωθῆ ἡ Κρήτη
ἄμα λευτερωθῆ ἡ Κρήτη
θά γελάσω
ἄμα λευτερωθῆ ἡ Κρήτη
θά λευτερωθῆ καί μένα
(ἡ καρδιά μου...

● ΚΑΙ μέ ἀκολουθεῖ, ἀκόμη καί τώρα πού γράφω.

ΛΕΥΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

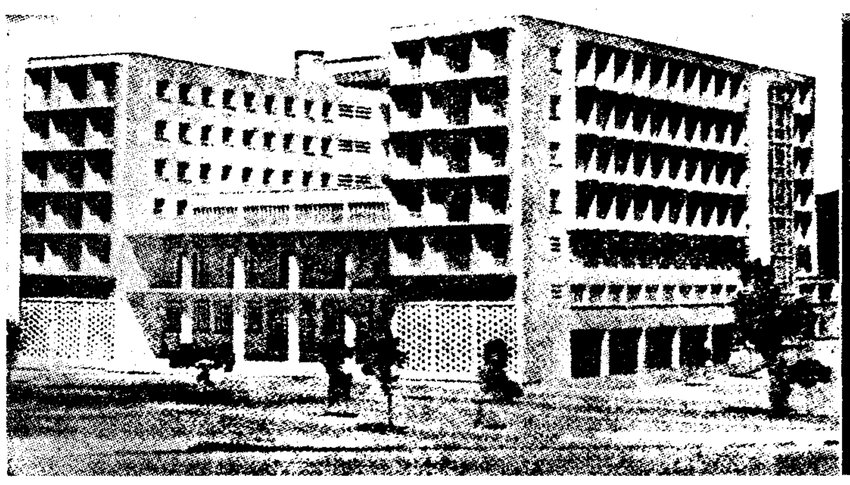

ΑΡΙΣΤΕΡΑ : Τό κτίριο τῆς φοιτητικῆς ἑστίας Θεσσαλονίκης, ὅπως εἶναι σήμερα. ΔΕΞΙΑ: Ἡ θεμελίωση τῆς φοιτητικῆς ἑστίας, ἀπό τόν βασιλέα Παῦλο, στίς 27 Ὀκτωβρίου 1957

Τελετή εἰσόδου νέων φοιτητῶν στό Πανεπιστήμιο Θεσ)νίκης

Αὔριο : Πενηνταπέντε χρόνια ἀπό τήν πυρκαϊά τοῦ 1917

Θεσσαλονίκη 1917: Ἡ φωτιά ἀφανίζει μιά πόλη

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. —

Πενηνταπέντε χρόνια συμπληρώνονται αὔριο ἀπό τήν ἡμέρα (5 Αὐγούστου 1917) πού μία τρομακτική πυρκαϊά κατέστρεψε τήν Θεσσαλονίκη. Μέσα ἀπό τίς φλόγες καί τίς στόχτες τῆς τραγικῆς ἐκείνης καταστροφῆς ξετηήσε ἡ σημερινή εὐρωπαϊκή μεγαλούπολη, ἀντάξια τῆς ἱστορίας καί τῆς προνομιούχου γεωγραφικῆς της θέσεως.

Ὅλα βοήθησαν τότε τήν καταστροφή. Ὁ δυνατός «βορδάρης» πού φυσοῦσε 48 ὧρες συνεχεία, ἡ ξύλινη κατασκευή τῶν περισσοτέρων σπιτιῶν, οἱ στενοί δρόμοι (καλντερίμια), τά πρωτόγονα μέσα τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας καί ὁ πανικός τῶν κατοίκων. Τρεῖς μέρες ἡ Θεσσαλονίκη ἦταν παραδομένη στίς φλόγες. Τά πάντα ἐρημώθηκαν, τό κέντρο τῆς πόλεως μεταβλήθηκε σέ σωρούς στάχτης, οἱ τουρκικές συνοικίες ἐξαφανίσθηκαν. Πέντε ἄνθρωποι κάπκσν ζωντανοί, ἑκατοντάδες τρουματίσθηκαν χιλιάδες ἔμειναν ἄστεγοι καί νηστικοί. Ἡ οἰκονομία τῆς πόλεως δέχθηκε τό τρομερώτερο χτύπημα. Ἡ Θεσσαλονίκη εἶχε τότε ἔκταση 900 ἑκταρίων καί 170.000 κατοίκους.

Ὁ πανικός πού προκλήθηκε ἀπό τήν πρώτη στιγμή, ὅταν σ' ὅλη τήν πόλη ἀντηχοῦσε ἡ τουρκική κραυγή «γιαγκίν βάρ» (πυρκαϊά), ἔγινε ἀφορμή νά εἶναι ἄγνωστα μέχρι τώρα ἡ αἰτία καί τό σημεῖο πού ἄρχισε ἡ πυρκαϊά.

Ὑποστηρίζεται ὅτι τό κακό ἄρχισε σέ τουρκική γειτονιά, στό ὕψος τῆς σημερινῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἰωνος Δραγούμη καί Ὀλύμπου, ἡ ἀκόμη ὅτι τήν προκάλεσε μία ἀναποδογυρισμένη «φουφού».

● Δέν ἦταν ἡ πρώτη φορά πού ἡ Θεσσαλονίκη δοκιμαζόταν ἀπό τήν πυρκαϊά. Στά 1840, 1849, 1877, 1890 ἡ φωτιά εἶχε προκαλέσει σοβαρές ζημίες. Τό ἀπόγευμα τοῦ Αὐγούστου 1917 δόθηκε ἡ χαριστική βολή. Ἡ «περιφανεστάτη, μεγίστη καί εὐδαίμων» πόλη, πού εἶχε κτίσει ὁ βασιλέας Κάσσανδρος τό 315 π.Χ. καί δέχθηκε στό πέρασμα τῶν αἰώνων τίς ἐπιθέσεις Σλάβων, Ἀβάρων, Οὔννων, Δρουγοβητῶν, Σαγουδάτων, Βελεγεζητῶν, Βουλγάρων, Φράγκων, Σαρακηνῶν καί Τούρκων, εἶχε ὑποκύψει στίς ἀδηφάγες φλόγες.

Δ. ΓΟΥΣΙΔΗΣ

Ὀρκωμοσία πρωτοετῶν φοιτητῶν. Μιά νέα περίοδος ζωῆς

Φοιτητικές Ἑστίες. Πολιτεῖες γιά νέους ἀνθρώπους, γιά τούς σπουδαστές τῆς Θεσσαλονίκης

Στό αὐριανό φύλλο:

ΤΑ ΚΑΥΣΑΕΡΙΑ ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΥΜΑΤΑ

Ἕκτη ἀνταπόκριση ἀπό τή Θεσσαλονίκη